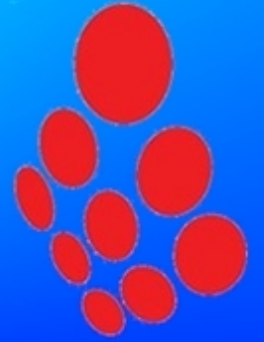

Hakan Paksoy

MDM-MİSAK

MDM-MİSAK Web Sitesinde
millidusunce.com
millidusunce.com/misak

Türk'süz Atatürkçülük ve Atatürk'süz Türkçülük

Hakan Paksoy

15.yüzyılda başlayan ve 17. yüzyıla kadar devam eden coğrafi keşiflere kadar bilinen dünyayı Türkler yönetti. Keşiflerle dünya büyüdü. Bu büyüme ile Türklerin coğrafi etkisi küçüldü. Hem de artık siyasi ve sosyal şartlar da değişmeye başlamıştı. Dolayısıyla elde kalan toprakları yönetebilmek için de değişen şartlara uyum sağlamak gerekiyordu. Kavramlar yeni anlamlar kazanıyor veya yeni kavramlar ortaya çıkıyordu.

Türk Milletinin en büyük devletlerinden birisi olan; Devlet-i Aliyye, Türk Cihan Devleti, Osmanlı gibi birden fazla isimle anılan devletimiz de değişmeye çalıştı. 19. yüzyılda giderek artan bu gayretler aydın kesimde de desteklendi. Her şey "devletin kötü gidişatının durdurulması, kurtarılması ve bekasının sağlanması" için yapılmıştı.

Vatan kavramıyla gönüllere girildi. Çünkü zaten var olan duyguları açığa çıkaran bir gerçeklikti. Bunun devamında vatanın sahibi millet tanımlanmaya çalışıldı.

Önce Osmanlı milleti denendi ama tutmadı. Çünkü Osmanlı devletin adıydı ve sahibi de Türk Milletiydi. Çeşitli milliyetler ve farklı dinlerin bir arada yaşayabilmesi mümkün değildi. Tutmayınca İslam milleti üzerine gidildi. Ama bu da olmadı. Çünkü din evrensel, millet sınırları olan olgulardı. Dolayısıyla çok sağlam bir temel üzerine oturamadı ve millette tam karşılık bulamadı. Siyasi şartlar ve sosyoloji buna izin vermedi. Fakat epey de taraftar buldu. Ne de olsa, din siyaset için çok verimli bir alandı. Hem bağımsızlık isteyen Müslüman milletler de vardı.

Nihayet devletin sahibi Türkler ve Türkçülük sahne aldı. Ama artık devletin kurtulabilmesi mucizelere bağlıydı. Birinci Cihan Harbi bütün haşmetiyle kendini gösterdi ve sonunda da yenilen Türk Cihan Devleti'nin toprakları işgal edildi. İlk olarak İstanbul'a, yani başkente girdiler.

Türkçüler her dönem cephedeydi

Cihan Harbi'ne girişin üzerinde hep tartışıldı, hâlâ da tartışılıyor. Hatta bu tartışma üzerinden işgal karşısındaki tavırlar da ayrıştı. Çünkü savaşın sorumluluğu kimde tartışması üzerinden tavır belirleyen bir siyasi rekabet vardı. Öyle bir rekabet ki bir kısım siyasilerin işgalcilerle iş birliğine kadar varmıştı. Ortalık darmadağınktı.

Bu dağınıklığı yine Türkçüler topladılar. Mustafa Kemal Paşa, Rauf Bey (Orbay), Kazım Karabekir Paşa, Albay İsmet Bey (İnönü), Ali Fuat Paşalar, Mazhar Müfit Bey (Kansu), Süreyya Bey (Yiğit), Celal Bey (Bayar), Börekçizade Rıfat Hoca gibi tanınmışların yanında isimsiz kahramanlar da vardı. Mesela Sivas'ta Şekeroğlu İsmail Bey, Erzurum'da Cevat Dursunoğlu, Amasya'da "Bütün Amasya emrinizdedir" diyen Müftü Hacı Hafız Tefik Efendi ve ülkenin her tarafında, özellikle de İstanbul'da işgal altında, büyük görevi yerine getiren tek haberleşme unsuru telgraf görevlileri... (İsimleri birer simge olarak anmaya çalıştım.)

Öne çıkanların ve hemen silaha sarılanların büyük çoğunluğu İttihatçıydılar. Ama Sivas Kongresinde de yemin etmişlerdi, İttihatçılık yapmayacaklardı. Yapmadılar da. Zira, İttihatçılar da devleti kurtarmak için ortaya çıkmışlardı. Kuru bir particilik davası değildi, Müdafaa-i Hukuk dediler. Hatta bu sefer Türk Milletinin varlığı da tehdit altındaydı. Önemli olan Türk'ün istiklâlinin sonsuzluğuyla.

Türk Milleti samimiyetlerini gördü. Onlara inandılar ve peşlerine düştüler. İpsiz Recep, Halime Çavuş, Denizli Müftüsü Hulusi Bey, Kara Fatma, Şerife Bacı, Antepli Şahin Bey, Maraşlı Arslan Bey ve daha niceleri... Yüz binlerce isimli kahramanın topyekûn bir istiklâl mücadelesi söz konusuydu...

Kurtuluştan sonra, savaşa gidip sakat dönenler de dâhil, büyük bir zafer kazandıklarını biliyorlardı ve bunun gururunu yaşadılar. Evde onları bekleyenler de aynı gururu taşıyorlardı. Devletlerini kurdular, adına da Türkiye Cumhuriyeti dediler. Cumhuriyet, halkın kendini yönetecekleri seçmesi demekti. Bundan anlaşılıyordu ki artık, başkalarının Türklerin toprakları anlamında kullandığı Türkiye, coğrafya ismi olduğu kadar yöneticilerini seçen halkın vatan topraklarıydı. Türklerin cumhuriyeti ve vatanı. Kuranların çoğunluğu da Türkçülerdi.

Büyük Atatürk'ün ölümüne kadar böyle devam etti. Onun sevdalısı olduğu Türk Milletiyle vedası da kolay olmadı. Kendisi de, *"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidâr kalacaktır."* demişti. Bunu bildiği için 36 saatte okuduğu Büyük Nutuk'un sonunda *Gençliğe Hitabe* adıyla ölümsüzleşen zirveye çıktı. Konuşmasını, *"Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!"* diye bitirmişti. Ve her fırsatta haykırdığı *"Ne mutlu Türk'üm diyene!"* sözü de bir güneş gibi aydınlatıyordu.

Siyasi ayrılıklar çabuk geldi

Sonra, dünyanın ve memleketin şartları değişmeye başladı. Ve bu değişimler etkilemeye başladı. Siyasi rekabet hırslarla birlikte sertleşti. Sertlik ayrılıkları getirdi, ayrılıklar sertliğin şiddetini artırdı. Bir sarmala girildi. Geçim derdinin büyüklüğüyle birlikte hayat gailisi omuzlara ağır da geliyordu. Artık yavaş yavaş farklılaşmaya başladılar. Zaferden sonra İslamcılar köşelerine çekilmişlerdi.

Türkçülük, Türkleri içine alan millî, İslamcılık beynelmilel (bugünün diliyle enternasyonal, çok milletli) hareketler. Türkçülük, sadece Türkiye Türklerini değil sınırları dışındaki Türkleri, İslamcılık birçok milletten oluşan ümmeti kapsıyor. Ama şunu da belirtmek gerekir ki Türkçüler de İslamcılar da değiştiler. İslamcıların hâkim kısmı, Müslümanlar arasındaki siyasi ve fikrî akımlardan etkilenerek, ümmetin içindeki küçük bir parçanın yanında yer aldılar. Bu etki günümüzde de güçlü bir şekilde devam ediyor.

Cumhuriyeti kuranların kurduğu partinin sonraki yöneticileri, Atatürk'ün izinden gittiklerini söylerken, zamanla Atatürk'ün her fırsatta vurguladığı Türk Milleti, Türkler gibi söylemleri de azalttılar. Bu yönelim, özellikle, 1960'lı yılların sonuna doğru dünyada yaşananlardan sonra daha da hızlandı ve Türk'ten iyice uzaklaştı. En sonunda da başka bir enternasyonal harekete katıldılar (Sosyalist enternasyonal, 1976). Bu hareket ise çok milletli idi. Yani, beynelmilel olmayı millî olmaya, Türk Milleti'nin bir kısmına seslenmeyi tamamına seslenmeye tercih etmişlerdi.

Türkçülerin bir kısmı ise Atatürk'ten uzaklaşmıştı. Daha sonrasında, siyasi gelişmelerin ve biraz da geldikleri sosyal çevrenin etkisiyle İslamcılardan etkilenerek, din ile ilişkilerinde olması gereken yerde durmadılar. Ayrıca dinî söylemlerin siyasette yaptığı prim de bunda etkili olmuştu. Siyasi rakiplerinin, dincilerin dini kullanmasına benzer şekilde, Atatürk'ü Türksüz kullanmasının da çok fazla katkısı oldu.

21. yüzyıldaki Atatürk

Yeni yüzyılda büyük değişiklikler yaşandı. İslamcılık sahneye çıktı ve bir asır önceki tartışmalara geri döndü. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu kimliğiyle ve düşünceleriyle uğraşılmaya başlandı. Hatta daha da geriye giderek 200 yıllık modernleşme hareketiyle rövanş mücadelesine girdi. Bunun

üzerine kadirşinas Türk Milleti iki konuda kendine format attı. Birisi inançlarına dair kaynaklara başvurması, diğeri tarihiyle ilişkisini gözden geçirmesiydi. Özellikle cennetmekân Atatürk'le ilişkisini çok daha farklı bir hâle getirdi. Gönlünü ve sırtını Türk Milletine ve Türk ruhuna dayamış olan Atatürk'ü yeniden keşfetti.

Türk Milleti, özellikle geçmişte yaşananları bir kenara koyarak Türkçü, Türk milliyetçisi, kurduğu partinin ilkelerinden birisini milliyetçilik olarak belirleyen Atatürk'ün izinde, Türk Milletinin yaşanmakta olan beka problemine son vererek geleceği Türk asrı yapacak adımları atmalıdır. Aksi takdirde yeniden bir istiklâl harbi yaşanacak demektir. Ancak bir Mustafa Kemal Paşa daha bulmak şu an mümkün görünmemektedir.